فصل‌نامه راهبردهای آموزش
دوره ۵، شماره ۱، بهار ۱۳۹۱
صفحات: ۱۳-۹

Iranian Quarterly of Education Strategies
Vol. 5, No. 1, Spring 2012
Pages: 9-13

پژوهشی

# تاثیر اضطراب معلمان بر کیفیت تدریس

**مریم باغانی[*] *MSc*، محسن دهقان نیشابوری[1] *MSc***

[*]گروه برنامه‌ریزی درسی، دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

[1]گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

**چکیده**

**اهداف:** استرس و اضطراب معلمان، بر عملکرد شغلی آنان تاثیرگذار است و به عملکرد ضعیف، غیبت، فرسودگی و افسردگی آنان منجر خواهد شد. مطالعه حاضر با هدف بررسی اثر اضطراب معلم بر کیفیت تدریس در کلاس درس انجام شد.

**روش‌ها:** این پژوهش توصیفی- علّی مقایسه‌ای روی تمامی معلمان زن و مرد دوره متوسطه شهرستان سبزوار در سال تحصیلی ۹۰-۱۳۸۹ انجام شد. نمونه مورد مطالعه شامل ۳۰ معلم مرد و زن دوره متوسطه و تعداد ۳۰۰ نفر از دانش‌آموزان آنها بود. نمونه‌گیری به‌صورت تصادفی ساده انجام شد. در مرحله اول معلمان پرسش‌نامه اضطراب *کتل* را تکمیل کردند و براساس نمره کل در دو گروه (۱۵ نفر مضطرب و ۱۵ نفر غیرمضطرب) قرار گرفتند. سپس پرسش‌نامه کیفیت تدریس *سراج* (۲۰۰۳) توسط ۳۰۰ نفر از دانش‌آموزان هر دو گروه از معلمان پاسخ داده شد. تحلیل داده‌ها با نرم‌افزار SPSS 16به‌کمک آمار توصیفی و آزمون‌های T مستقل و کولموگروف- اسمیرنوف انجام یافت.

**یافته‌ها:** بین معلمین مضطرب و غیرمضطرب در نمره کلی کیفیت تدریس تفاوت معنی‌داری وجود داشت (p=۰/۰۰۳، df=۲۶۸، t=۲/۹۵)، به گونه‌ای که کیفیت تدریس معلمان غیرمضطرب بیشتر بود.

**نتیجه‌گیری:** اضطراب معلم تا حد زیادی بر کیفیت تدریس تاثیرگذار است. در مولفه‌های روابط بین فردی و انجام تدریس، تفاوت معنی‌داری بین معلمان مضطرب و غیرمضطرب وجود دارد، اما در مولفه‌های انجام ارزشیابی و طرح درس، تفاوتی میان معلمان مضطرب و غیرمضطرب مشاهده نمی‌شود.

**کلیدواژه‌ها:** اضطراب، معلم، کیفیت تدریس

# Impact of teachers' anxiety on teaching quality

**Baghani M.* *MSc*, Dehghan Neyshaboori M.[1] *MSc***

[*]Department of Curriculum, Faculty of Educational Sciences, Mashhad Ferdowsi University, Mashhad, Iran
[1]Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences, Mashhad Ferdowsi University, Mashhad, Iran

**Abstract**

**Aims:** Teachers' stress and anxiety affects their occupational function and leads to weak function, absence from work, exhaustion and depression. The purpose of this study was to investigate the effects of teachers' anxiety on the quality of teaching in the classroom.

**Methods:** This descriptive comparative study was performed in 2010-11 on all male and female high school teachers of Sabzevar. The sample of this study included 30 high school teachers both men and women and 300 of their students. Sampling was done using the simple random method. At the first step the teachers filled out the *Cattell*'s anxiety questionnaire, and were divided into two groups (15 anxious and 15 non-anxious) with regard to their total scores. Then the *Siraj*'s questionnaire of teaching quality (2003) was filled out by 300 of their students. Data were analyzed by descriptive statistics and Kolmogorov-Smirnov and independent t-test using SPSS 16 software.

**Results:** There was a significant difference between the total score of the teaching quality of anxious and non-anxious teachers (t=2.95, df=268, p=0.003), so that the teaching quality of non-anxious teachers was higher than anxious teachers.

**Conclusion:** Teacher's anxiety affects the teaching quality to a high extent. There is significant difference between anxious and non-anxious teachers in the indicators of "teaching performance" and "interpersonal relations", but there is no significant difference in the indicators of "lesson plan" and "evaluation" between anxious and non-anxious teachers.

**Keywords:** Anxiety, Teacher, Teaching Quality

نویسنده مسئول: مریم باغانی. تمام درخواست‌ها باید به نشانی baghani88@gmail.com فرستاده شوند.

دریافت مقاله: ۱۳۹۰/۶/۵ پذیرش مقاله: ۱۳۹۰/۱۲/۲۲

[ Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-14 ]

## مقدمه

مولفه یاددهی- یادگیری را یکی از مولفه‌های مهم نظام آموزشی می‌دانند. با پذیرفتن این اصل می‌توان گفت که هرگونه اصلاح یا بازنگری در نظام آموزش و پرورش، در درجه اول، باید به مولفه یاددهی و یادگیری و عناصر اصلی آن یعنی معلم و فراگیر معطوف شود، زیرا این عناصر، به‌ویژه معلم نقش اساسی و مستقیمی در تجربه یادگیری فراگیران را ایفا می‌کند [۱]. باید در نظر داشت که معلمان جزء مهم‌ترین مولفه‌های تعلیم و تربیت به شمار می‌روند. نقش معلم در فرآیند آموزشی به اندازه‌ای مهم تلقی می‌شود که عده‌ای تدریس را مترادف با آموزش و پرورش تلقی می‌کنند [۲].

در فن تعلیم و تربیت از معلمان به‌عنوان کارشناسان یادگیری اثربخش یاد شده است. تدریس توسط معلمان انتقال محتوای تدوین‌شده‌ای است که در کلاس‌های درس صورت می‌پذیرد. در کلاس‌های درس تعاملات انسانی مابین معلم و یادگیرندگان نقش به‌سزایی در روند تدریس ایفا می‌کند. معلمان در آموزش و پرورش به‌صورت ناخودآگاه با انتقال حالات و رفتار خود عامل عمده‌ای در تامین و حفظ آرامش روحی و روانی دانش‌آموزان به شمار می‌آیند [۳]. لذا تاثیرگذاری مطلوب از معلم به شاگرد، و شکل‌گیری یادگیری، مستلزم آرامش روحی و روانی حاکم بر محیط‌های یادگیری و عدم وجود اضطراب در افراد است.

هنگامی که معلمان در کلاسی تدریس می‌کنند، ابعاد فیزیکی کلاس، نوع و تنوع دانش‌آموزان کلاس و برداشت‌های آنها از این کلاس‌ها، مجموعاً معلمان را تحت فشار قرار می‌دهند تا بکوشند کارآیی خویش را افزایش دهند. حال اگر معلم در هنگام حضور در کلاس درس، خود از سلامت روحی و روانی کافی برخوردار نبوده و مضطرب باشد، این امر مزید بر علت شده و کارآیی و اثربخشی فعالیت‌های او را در کلاس تحت‌الشعاع قرار می‌دهد [۴]. باید توجه داشت که رفتار معلم به‌عنوان یک فاکتور محیطی مهم برای پیش‌بینی هیجانات درنظر گرفته می‌شود [۵]. کیفیت تدریس معلم نیز با فراهم‌آوردن جوی مناسب جهت یادگیری دانش‌آموزان به رشد تنظیم هیجانی در آنها منجر می‌شود.

معلم مضطرب از جهتی به خاطر دارابودن سطحی از فشارهای روانی علاقمندی و اشتیاق خود را در کلاس نسبت به تدریس و فعالیت‌های آموزشی از دست می‌دهد و از جهتی دیگر اضطراب سبب می‌شود که از کیفیت تعامل معلم با دانش‌آموزان کاسته شود [۶].

یکی از مفاهیمی که از ابتدای پیدایش علم روان‌شناسی مورد توجه مکاتب و نظریه‌پردازان مختلف این رشته بوده است، مفهوم "اضطراب" است. مکاتب و نظریه‌پردازان با توجه به رویکرد خود یکی از ابعاد این مفهوم گسترده را مورد توجه قرار داده‌اند. کمتر دیدگاهی وجود دارد که تعریفی جامع از مفهوم اضطراب، به‌گونه‌ای که تمامی ابعاد آن را درنظر بگیرد، ارایه داده باشد. بسیاری از متخصصان حوزه روان‌شناسی عصر ما را عصر اضطراب نامیده‌اند و مسلم است، در چنین عصری که تظاهرات اضطراب در عملکرد افراد بسیار فراوان و گسترده است [۷]، لزوم بررسی و پژوهش در این زمینه و ارایه راهکارها و پیشنهادات برای مقابله با این مهم کاملاً ضروری به‌نظر می‌رسد.

اگرچه برخی از متخصصان بر این باورند که برخورداری از میزان کمی از اضطراب برای حیات و زندگی روزمره لازم است، اما بالابودن سطح اضطراب نیز زیان‌های جدی بر جسم، روان، روابط اجتماعی، حرفه و تحصیلات وارد می‌آورد و فرد را از دارابودن یک سلامت کیفی قابل قبول در زندگی محروم می‌نماید [۸].

در رابطه با تاثیر سازه اضطراب بر روی عملکرد افراد در زندگی روزمره در داخل و خارج از کشور مطالعات متنوعی به طبع رسیده است که هریک به جنبه‌هایی از این حیطه پژوهشی پرداخته‌اند. اضطراب و فشار روانی در محیط کار و زندگی می‌تواند سبب بدخلقی و بروز مشکلاتی در خواب، دستگاه گوارش، روابط میان فردی و عملکرد شغلی شود [۹]. در پژوهشی یافته‌های چشمگیری درباره رابطه اضطراب و عملکرد پرستاران بخش بیهوشی آشکار شد. این یافته‌ها نشان می‌دهند که اضطراب کم و اضطراب زیاد با عملکرد ضعیف مرتبط است، در حالی که اضطراب متوسط با عملکرد خوب ارتباط دارد [۱۰].

با افزایش اضطراب میزان ناکارآمدی رانندگی و پرخاشگری کلامی و غیرکلامی افزایش می‌یابد [۱۱]. در مطالعه دیگری که به بررسی اثر اضطراب بر عملکرد شناختی پرداختند، نتیجه گرفتند که با افزایش اضطراب، قدرت پردازش کاهش می‌یابد و اثربخشی عملکرد آزمودنی‌ها تخریب می‌شود [۱۲].

در پژوهشی دیگر نشان داده شد که بین میزان اضطراب و فشار روانی دانشجویان و ناامیدی آنها در زمینه‌های مالی، رفاهی، تحصیلی، ازدواج و شغلی رابطه مستقیم وجود دارد [۱۳]. نوجوانان با اضطراب بالا نسبت به نوجوانان با اضطراب پایین، سوگیری منفی‌بافانه بیشتری در تفسیر رویدادهای اجتماعی نشان می‌دهند. اضطراب معلم تاثیرگذاری نامطلوبی بر تدریس و کیفیت آن در کلاس درس در پی خواهد داشت [۱۴].

در بررسی دیگری که در رابطه با اضطراب معلمان مقاطع راهنمایی و ابتدایی به انجام رسید، نتایج حاکی بر این بود که یک‌چهارم آنان دچار تنش و اضطراب هستند [۱۵]. در پژوهشی که *نجومی* و همکاران (۱۳۸۱)، در رابطه با اضطراب معلمان شهر تهران انجام داده‌اند، بدین نتیجه رسیده‌اند که ۷۵٪ از معلمان دارای درجات مختلفی از اضطراب هستند و نیز در پژوهش دیگری محققین بدین نتیجه رسیده‌اند که اضطراب و استرس معلم موجب ایجاد شرایط نامتعادل در محیط کار و کاهش بهره‌وری و افزایش میزان اشتباهات آنان می‌شود [۸، ۱۶، ۱۷]. استرس و اضطراب معلمان بر عملکرد شغلی آنان تاثیرگذار است و باعث به‌وجودآمدن شکاف قابل توجهی نسبت به درک معلمان از دانش‌آموزانشان و عملکرد حرفه‌ای آنان دارد [۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱] و همچنین اضطراب معلم به عملکرد ضعیف، غیبت، فرسودگی و



[ Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-14 ]

افسردگی او منجر خواهد شد [۲۲].

بنابر اهمیت موضوع، فرض ما در این پژوهش بر این است که هر چه میزان اضطراب و استرس‌های وارده بر معلمان بیشتر شود، میزان بازدهی و عملکرد مثبت آنها تنزل پیدا خواهد کرد و کیفیت تدریس آنان را در کلاس‌های درس تحت تاثیر قرار خواهد داد.

## روش‌ها

این پژوهش توصیفی- علّی مقایسه‌ای در کلیه معلمان زن و مرد دوره متوسطه شهرستان سبزوار در فاصله زمانی بین آذرماه تا بهمن‌ماه ۱۳۸۹ انجام شد. نمونه‌گیری به‌صورت تصادفی خوشه‌ای تک‌مرحله‌ای انجام گرفت؛ بدین صورت که ابتدا از میان دبیرستان‌های شهر سبزوار ۴ دبیرستان به‌صورت تصادفی و از هر دبیرستان ۱۰ معلم به‌صورت تصادفی انتخاب شدند. برای تقسیم نمونه‌ها در دو گروه مضطرب و غیرمضطرب فرم اطلاعات شخصی و پرسش‌نامه اضطراب کَتِل [۲۳] تکمیل شد. این پرسش‌نامه دارای ۴۰ سئوال ۳گزینه‌ای و نمره کل پرسش‌نامه بین یک تا ۸۰ است که هرچه نمره فرد به ۸۰ نزدیک‌تر باشد، میزان اضطراب شخص بالاتر و هرچه به یک نزدیک‌تر باشد، میزان اضطراب شخص کمتر است. نمونه‌گیری تا جایی ادامه یافت که دو گروه ۱۵نفره از معلمان مضطرب و غیرمضطرب انتخاب شدند. برای آزمودنی‌های مرد نمرات اضطراب بالاتر از ۳۶ در گروه مضطرب و پایین‌تر در گروه غیرمضطرب قرار گرفتند. در زنان نمرات بالاتر از ۴۰ در گروه مضطرب و پایین‌تر از آن در گروه غیرمضطرب قرار داده شدند.

در مرحله بعد پرسش‌نامه کیفیت تدریس توسط دانش‌آموزان هر دو گروه از معلمان تکمیل شد. به ازای هر معلم ۱۰ نفر از دانش‌آموزان ایشان به‌روش نمونه‌گیری دردسترس انتخاب شدند تا در مورد کیفیت تدریس نظر دهند. به‌منظور ارزیابی کیفیت تدریس از پرسش‌نامه کیفیت تدریس *سراج* استفاده شد که روایی آن مورد تایید متخصصان امر قرار گرفته است. پایایی پرسش‌نامه با محاسبه آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۷ تعیین شد. این پرسش‌نامه دارای ۲۰ سئوال است که ۴ مولفه کلی مربوط به کیفیت تدریس (طرح درس، آموزش، ارزشیابی تدریس و روابط بین فردی) را می‌سنجد و حداقل نمره آن ۲۰ و حداکثر ۴۰ است [۲۴].

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در سطح توصیفی از نرم‌افزار SPSS 16، آماره‌های میانگین و انحراف معیار و در سطح استنباطی از آزمون پارامتریک T دو گروه مستقل استفاده شد. شکل توزیع داده‌ها با آزمون کولموگروف- اسمیرنوف سنجیده شد.

## نتایج

۶۰٪ معلمان گروه مضطرب و ۵۳/۳٪ معلمان گروه غیرمضطرب زن بودند. میانگین سنی معلمان گروه مضطرب ۱/۹۸±۳۲/۵۴ و سطح تحصیلات ۱۱ نفر (۷۳/۳٪) کارشناسی و ۴ نفر (۲۶/۷٪) کارشناسی‌ارشد بود. میانگین سنی معلمان گروه غیرمضطرب ۲/۵۷±۳۴/۰۷ و سطح تحصیلات ۱۰ نفر (۶۶/۷٪) کارشناسی و ۵ نفر (۳۳/۳٪) کارشناسی‌ارشد بود. میانگین نمره آزمون کتل در معلمان گروه مضطرب ۶/۰۵±۴۶/۹۳ و در گروه غیرمضطرب ۷/۰۸±۲۹/۸۰ بود.

آزمون کولموگروف- اسمیرنوف توزیع نرمال داده‌ها را در هر ۴ شاخص و همچنین کیفیت کلی تدریس که توسط پرسش‌نامه کیفیت تدریس سنجیده شد تایید نمود. با وجود بالاتربودن میانگین تمام شاخص‌ها در گروه معلمان غیرمضطرب، اما تفاوت میانگین تنها در شاخص‌های آموزش (p=۰/۰۰۰۱) و روابط بین‌فردی (p=۰/۰۱۸) معنی‌دار بود. تفاوت میانگین در کیفیت کلی تدریس نیز معنی‌دار بود (p=۰/۰۰۳؛ جدول ۱).

**جدول ۱)** شاخص‌های توصیفی متغیرهای مربوط به کیفیت تدریس

| متغیر← / شاخص↓ | گروه | تعداد | میانگین | انحراف معیار | تفاوت میانگین | t | درجه آزادی | سطح معنی‌داری |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| طرح درس | مضطرب | ۱۳۳ | ۱۳/۶۲ | ۳/۱۸ | ۰/۴۲ | ۰/۹۸ | ۲۵۱ | ۰/۳۲۸ |
| | غیرمضطرب | ۱۲۰ | ۱۴/۰۴ | ۳/۵۹ | | | | |
| آموزش | مضطرب | ۱۳۴ | ۱۰/۷۱ | ۲/۳۲ | ۲/۷۵ | ۷/۸۳ | ۲۶۲ | ۰/۰۰۰۱ |
| | غیرمضطرب | ۱۳۰ | ۱۳/۴۶ | ۳/۳۰ | | | | |
| ارزشیابی | مضطرب | ۱۳۱ | ۱۳/۹۳ | ۳/۱۲ | ۰/۳۱ | ۰/۶۵ | ۲۵۸ | ۰/۵۱۴ |
| | غیرمضطرب | ۱۲۹ | ۱۴/۲۴ | ۴/۳۹ | | | | |
| روابط بین‌فردی | مضطرب | ۱۳۵ | ۱۴/۲۰ | ۳/۳۱ | ۱/۰۲ | ۲/۳۹ | ۲۶۷ | ۰/۰۱۸ |
| | غیرمضطرب | ۱۳۴ | ۱۵/۲۲ | ۳/۷۰ | | | | |
| کیفیت کلی تدریس | مضطرب | ۱۳۶ | ۵۲/۲۰ | ۹/۷۴ | ۴/۰۷ | ۲/۹۵ | ۲۶۸ | ۰/۰۰۳ |
| | غیرمضطرب | ۱۳۴ | ۵۶/۲۷ | ۱۲/۷۲ | | | | |



[ Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-14 ]

## بحث

اگرچه پژوهشی که به‌طور مستقیم به بررسی تاثیر اضطراب بر کیفیت تدریس بپردازد به طبع نظر نرسید، اما در ضمن تحقیقات صورت گرفته در رابطه با وضعیت، نگرش و خصوصیات معلم نسبت به تدریس، توسط متخصصان امر نتایج این پژوهش مورد تایید قرار می‌گیرد. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که اضطراب معلم بر مولفه روابط بین فردی در کلاس درس تاثیرگذار است. این یافته با دیگر نتایجی که توسط پژوهشگران صورت پذیرفته است مطابقت می‌کند. استرس و اضطراب معلم منجر به مختل‌شدن روابط خوب و موثر با دانش‌آموزان می‌شود [۲۵]. در پژوهش‌های متعددی اذعان شده که اضطراب معلمان موجب ضعیف‌شدن کیفیت روابط آنها با دانش‌آموزانشان شده است [۲۶، ۲۷، ۲۸]. همچنین اضطراب معلم منجر به خستگی عاطفی و درگیری با دانش‌آموزان و عدم موفقیت تدریس می‌شود [۲۹]. این مهم را باید در نظر داشت اضطراب و استرس معلم، روح بخشندگی را که مستلزم ایجاد جو مثبت در کلاس است را از بین می‌برد و ممکن است معلم نسبت به مشکلات و گرفتاری‌ها با بدخلقی یا به‌روش خصمانه عکس‌العمل نشان دهد [۳۰]. همچنین یافته‌ها نشان می‌دهد که مولفه انجام تدریس تحت‌الشعاع اضطراب معلم قرار می‌گیرد، معنی‌داری این مولفه به سبب تعامل و لزوم ارتباط مستمر معلم با دانش‌آموزان در حین انجام تدریس قابل توجیه است. معلمی که از میزان بالایی اضطراب برخوردار باشد تمرکز حواس کمتری داشته و از تسلط پایین‌تری بر کلاس و ارایه مباحث درسی برخوردار خواهد بود. در تدریس موثر تنها انتقال معلومات از معلم به دانش‌آموزان ملاک نیست، بلکه باید معلم کاملاً با موضوع درگیر شوند. در انجام تدریس تنها تجربیات و دیدگاه‌های علمی معلم نیست که موثر واقع می‌شود، بلکه کل شخصیت و حالات اوست که در این فرآیند و ایجاد شرایط یادگیری مطلوب تاثیر می‌گذارد [۳۱]. معلمی که دارای سطحی از اضطراب است در انتقال معلومات به‌طور صحیح به دانش‌آموزان دچار مشکل خواهد شد. همچنین در این پژوهش بدین نتیجه رسیدیم که معلمان مضطرب و غیرمضطرب تفاوت چندانی در انجام مولفه ارزشیابی و طرح درس خود ندارند، که به‌نظر می‌رسد این عدم تفاوت در مولفه طرح درس به جهت عدم دخالت معلم در تدوین و سازماندهی محتوای مورد نظر در کلاس درس است. قابل توجه است که طراحی محتوا و ارزشیابی پایان دوره در مقطع متوسطه نظام آموزشی کشور ما، تا حدودی از عهده معلمان خارج بوده و محتوای ارایه‌شده در کلاس‌های درسی کمترین میزان تاثیرپذیری را از حالات و ویژگی‌های روانی معلمان پذیرا هستند و براساس این پژوهش اضطراب معلم بر این دو مولفه تاثیرگذار نخواهد بود. مولفین به پژوهشی مبنی بر تایید یافته‌های این دو مولفه دست پیدا نکردند. لزوم دقت نظر سیستم آموزشی کشور به سلامت روانی و اختلالات معلمان که مهم‌ترین قشر در امر تربیت نسل آینده هستند، یکی از دغدغه‌های اساسی مولفان به‌شمار می‌رود. شایان ذکر است که ما در این پژوهش تنها به بررسی تاثیر اضطراب در ارتباط با فرآیند و کیفیت تدریس پرداخته و منشأ و عوامل سبب‌ساز این اضطراب را مورد توجه قرار نداده‌ایم که بررسی این مهم در پژوهش‌های بعدی کاملاً ضروری به‌نظر می‌رسد.

## نتیجه‌گیری

اضطراب معلم تا حد زیادی بر کیفیت تدریس تاثیرگذار است. هنگامی که معلم با آرامش روانی بر سر کلاس حاضر می‌شود، مسلماً توانایی و تمرکز بهتری برای انجام تدریس و تعامل با دانش‌آموزان دارد. در برخورد با آنان سعه صدر بیشتری به کار می‌بندد و فرصت بیشتری برای یادگیری اثربخش به‌وجود می‌آید.

## منابع


1- Mehrmohammadi M. The nature of its relationship to teaching and learning, teaching-learning process and reflective collection of articles. Tehran: School Publication; 2000. [Persian]

2- Fathi-azar A. Teaching methods and techniques. 2nd ed. Tabriz: Tabriz University Publication; 2003. [Persian]

3- Talkhabi M. Though the teaching process. Tehran: Ayezh Publication; 2005. [Persian]

4- Anderson L. Increasing teacher effectiveness. Roof A, Rezai M, translators. Tehran: Ayezh Publication; 2002. [Persian]

5- Frenzal AC, Pekrun R, Goetz T. Girls and mathematics: A hopeless issue? A control value approach to gender differences in emotions toward mathematics. Eur J Educ. 2007;22(4):497-514.

6- Ki Ryakv K. Inhibition of stress in teachers. Vahdati M, Zadeh A, translators. Tehran: Roshd Publication; 2005. [Persian]

7- Kraz Zh. Psychology of illness (mental illness). Mansour M, Dadsetan P, translators. Tehran: Roshd Publication; 2001. [Persian]

8- Nojomi M, Sadeghi Abedini M, Rizwantalab R. Prevalence of anxiety in secondary school teachers in Tehran. Payesh J. 2002;1(3):47-53. [Persian]

9- Adomat R, Killingworth A. Care of the critically ill patient: The impact of stress on the use of touch intensive therapy units. J Adv Nurs. 2005;19:912-22.

10- Maxfield M, Pyszczynski T, Kluck B, Cox CR, Greenberg J, Solomon S, et al. Age-related differences in responses to thoughts of one's own death: mortality salience and judgments of moral transgressions. Psychol Aging. 2007;22(2):41-53.

11- Kazemini T. Compared the effectiveness of our minds based on cognitive knowledge with Cognitive-Behavioral Therapy (CBT) as a way of reducing anger and aggressive driving [dissertation]. Mashhad: Ferdowsi University; 2010. [Persian]

12- Cheraghi F, Moradi A, Farahani M. The effect of trait anxiety and stressful conditions on the processing efficiency and working memory performance. J Behav Sci. 2008;2(1):25-32. [Persian]

13- Mesbah N, Abedian A. The relationship of stress and frustration in students living in dormitories, Tehran, Iran. J Psychiatr Clin Psychol. 2007;12(2):154-9. [Persian]

14- Khayer M, Ostovar S. The relationship between social anxiety and cognitive bias in adolescents, Tehran, Iran. J




[ Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-14 ]

Dadsetan P, Mansour M, translators. Tehran: Prophet Publication; 2005. [Persian]
24- Shabani Varaki BH, Gholizadeh R. Quality of the university. J Res Plan High Educ. 2006;12(1):1-22. [Persian]
25- Baker JA. Contributions of teacher-child relationships to positive school adjustment during elementary school. J School Psychol. 2006;44:211-29.
26- Johnson CS. Teaching stress and student characteristics as predictors of teacher behavior [dissertation]. Virginia: University of Virginia; 2000.
27- Yoon JS. Teacher characteristics as predictors of teacher-student relationships: Stress, negative effect and self-efficacy. Soc Behav Personal. 2002;30:485-94.
28- Gregory A. Changes in teacher stress through participation in pre-referral intervention teams. Psychol School. 2009;46(10):1098-112.
29- Laugaa D, Rascle N, Bruchon-Schweitzer M. Stress and burnout among French elementary school teacher. Eur Rev Appl Psychol. 2008;58(4):241-5.
30- Kelly A, Mckey C, Buen E, Colkevin J. Determining the relationship of acute stress, anxiety and salivary amylase level with performance of student nurse anesthetists during human-based anesthesia simulator training. AANA J. 2010;78(4):301-9.
31- Shabani H. Skills education: Teaching methods and techniques. 6th ed. Tehran: Tehran University Publication; 2003. [Persian]
Psychiatr Clin Psychol. 2007;13(3):256-63. [Persian]
15- Rezaei A. Prevalence, sources and symptoms of stress among teachers in Iran [dissertation]. Shiraz: University of Shiraz; 2001. [Persian]
16- Ahghar Gh. The role of school organizational climate in occupational stress among secondary school teachers in Tehran. Int J Occup Med Environ Health. 2008;21(4):319-29.
17- Zhang Y. Demographic differences and occupational stress of secondary school teacher. Eur Sci J. 2011;8(5):159-75.
18- Zhang G. Survey of occupational stress of secondary and elementary school teachers and the lessons learned. Chinese Educ Soc. 2007;40(5):32-9.
19- Chan D. Hardiness and its role in the stress burnout relationship among prospective Chinese teacher in Hong Kong. Teach Educ J. 2003;1(4):381-95.
20- Yugui Z. An investigation into sources of stress among high school chemistry teacher in China. Soc Behav Sci. 2010;9:1658-65.
21- Constantinos M, Davazoglou A, Aggeliki M. Special education teachers under stress: Evidence from a Greek national study. Educ Psychol. 2009;29(4):407-24.
22- Betoret FD. Stressors, self-efficacy, coping resources and burnout among secondary school. Educ Psychol. 2006;26:519-39.
23- Beverly M. Clinical psychology: Principles of clinical testing and diagnosis process, including patterns of clinical interview, Beck depression inventory, Cattell anxiety scale.

[ Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-14 ]